

EĞİTİM ve İNSANİ BİLİMLER DERGİSİ

Teori ve Uygulama

Cilt: 16 / Sayı: 32 / Güz 2025

JOURNAL of EDUCATION and HUMANITIES

Theory and Practice

Vol: 16 / No: 32 / Fall 2025

Eğitim Kurumlarında Disiplin Soruşturmaları ve Muhakkiklik Üzerine Yapılan Çalışmalar: Bir Sistematiik Derleme Çalışması

Publications on Disciplinary Investigations and Investigation Duty in
Educational Institutions: A Systematic Review

Makale Türü (Article Type): Derleme (Review)

Adem BEYHAN

www.dergipark.gov.tr/eibd
eibd@eibd.org.tr

Eğitim Kurumlarında Disiplin Soruşturmaları ve Muhakkiklik Üzerine Yapılan Çalışmalar: Bir Sistematik Derleme Çalışması

Adem BEYHAN¹

DOI: 10.58689/eibd.1755763

Öz: Tüm kamu kurumlarında olduğu gibi, eğitim kurumlarında görev yapan personelin de görevine ve bulunduğu konuma bağlı olarak belirli yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu yetki ve sorumlulukların etkili biçimde yerine getirilebilmesi için her kurumun kendine özgü bir disiplin işleyişi vardır. Personelin yetkilerini kullanırken ya da sorumluluklarını yerine getirirken kasıtlı ya da kasıtsız olarak gerçekleştirdiği eylemler disiplin soruşturması sürecini gündeme getirebilir. Bu süreçte, genellikle müfettişler veya kurumlarca görevlendirilen muhakkikler görev almaktadır. Bu çalışmanın amacı, eğitim kurumlarında yürütülen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik göreviyle ilgili olarak yapılmış akademik yayınları inceleyerek literatürün mevcut durumunu ortaya koymaktır. Araştırmada, bir konuda yapılmış yayınları belirli ölçütlere göre sistematik biçimde analiz etmeye olanak tanıyan “sistematik derleme” yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan 10 lisansüstü tez ile Google Akademik ve ULAKBİM veri tabanlarında yayımlanan disiplin soruşturması ve muhakkiklik konularındaki 20 makale sistematik bir şekilde incelenmiştir. Veriler içerik analizlerinden betimsel içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, yapılan yayınlarda ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği görülmekle birlikte yayınların büyük bir kısmını makaleler oluşturmaktadır.

Anahtar kelimeler: Sistematik Derleme, Soruşturma, Disiplin Soruşturması, Muhakkik, Muhakkiklik

Geliş Tarihi: 01.08.2025; Kabul Tarihi: 04.10.2025

Kaynakça Gösterimi: Beyhan, A. (2025). Eğitim Kurumlarında Disiplin Soruşturmaları ve Muhakkiklik Üzerine Yapılan Çalışmalar: Bir Sistematik Derleme Çalışması. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 16(32), 325-352

1 Dr., Okul Müdürü, Öğretmen Kubilay Ortaokulu, Milli Eğitim Bakanlığı, adembeyhan@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4173-4217

Giriş

Disiplin, günlük yaşamda sıkça duyulan ve bireylerin toplumsal ve örgütsel uyumunu sağlaması sebebiyle insan yaşamında önemli bir yer tutan bir kavramdır. Pek çok kişi disiplinin ne anlama geldiğini tam olarak bilmeyebilir; ancak disiplinin gerekli olduğu yönünde yaygın bir kanaatin bulunduğu söylenebilir. Örgütlerdeki disiplin uygulamaları örgüt başarısı açısından önemlidir (Kaplan, 2012). İnsanlar toplum içinde yaşar ve bu toplumsal yaşam doğal olarak belirli kuralların ortaya çıkmasını sağlar. Toplum büyüdükçe, kuralların sayısı artar ve bu kurallara uyma gerekliliği de disiplinin önemini artırır. Örgütler, disiplinin önemini en derinden hisseden yapılardır. Örgütlerde bireylerin etkili bir şekilde çalışabilmeleri, kurallara uymalarına bağlıdır. Disiplin eksikliği, örgüt içinde karmaşaya verimsizliğe ve hedeflere ulaşamama durumlarına yol açabilir (Beyhan, 2008).

Kamu hizmetinde çalışan bireylerin görevleri, yetkileri ve yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu görevlerin eksik veya hatalı yerine getirilmesi, kurumun işleyişini aksatabilir. Bu sebeple kamu kurumları, çalışanlarının kurallara uymasını sağlamak amacıyla ceza sistemleri oluşturmuş ve bu sistemleri yasal metinlerle güvence altına almışlardır. Çalışanlar ise bu yasal metinlere ve amirlerinin talimatlarına uymakla yükümlüdür (Sönmez, 2022). Bazı kamu görevlileri bazen bilerek ya da bilmeyerek kurallara uymamaktadır. Bu durumda, kanunlarla verilen yetkilerle, kurallara uymayan kişilerin yasalara uygun hareket etmeleri sağlanır ve gerektiğinde cezaî işlemler uygulanır. Kamu hizmetlerinin sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için düzenli olarak inceleme ve soruşturmalar yapılmakta ve sorumlular hakkında gerekli işlemler gerçekleştirilmektedir (MEB, 2022a). Yürütülen soruşturmalar ve verilen cezalar, örgütün düzeninin sağlanması ve işleyişinin aksamadan devam etmesi için büyük önem taşımaktadır (Sönmez, 2022). Bu çerçevede, kamu kurumlarında disiplin uygulamalarının işleyişi ve sürdürülebilirliği, özellikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yer alan hükümler aracılığıyla hukuki güvence altına alınmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun (DMK) 125. maddesi, kamu görevlilerinin disiplin suçları ve bunlara uygulanacak yaptırımları düzenlemektedir. Maddenin son fıkrasında ise özel kanunlara ait disiplin hükümlerinin geçerli olduğu belirtilmiştir. Başka bir deyişle, kurumla ilgili özel bir kanun bulunuyorsa, öncelikle o özel kanunun hükümleri uygulanmalı; kurum ile ilgili özel bir kanun bulunmuyorsa 657 sayılı DMK dikkate alınmalıdır (Beyhan, 2008).

Disiplin soruşturmaları, 657 sayılı DMK, kamu kurumları için belirlenen özel kanunlar, tüzükler, yönetmelikler ve genelgeler doğrultusunda, meslekî açıdan suç sayılan davranışlarla ilgili yapılan incelemelerdir. Bu tür soruşturmalar, yalnızca meslekî yasaklarla ilgili olan eylemler ile ilgilidir (Taymaz, 2002). Disiplin soruşturması, bir memur ile memurun işlediği disiplin suçu arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla yapılan bir dizi inceleme ve işlemi kapsar. Soruşturma, ilgili makam tarafından verilen soruşturma emri ile başlar ve cezanın

verilmesi veya cezasızlık durumunun tespit edilmesiyle sonlanır. Bu süreci yürüten kişiye muhakkik (soruşturmacı) denir (Kaya ve Doğan, 2002). Soruşturmacı/Muhakkik, memurun disiplinsizlik durumunu araştırır ve elde edilen bulgulara göre bir karar verir. Bu süreç, kurum içindeki düzenin korunması ve adil bir disiplin anlayışının sağlanması adına önemlidir.

657 sayılı DMK, 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (MEB, 2011), Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği (MEB, 2017) ve Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Yönetmeliğinde (MEB, 2022b) soruşturmacıların Bakanlık müfettişleri ve eğitim müfettişleri tarafından yapılacağını belirtilmekte, ancak bu düzenlemelerde disiplin soruşturmacılarının müfettişler dışında başka kişiler tarafından yürütülebileceğine ilişkin açıklama yer almamaktadır. Diğer taraftan MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 29.01.2008 tarihli yazısında, uzmanlık gerektirmeyen inceleme ve disiplin soruşturmacılarının, yerinde disiplin amirleri veya muhakkik görevlendirilerek yürütülmesinin uygun olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından, uzmanlık veya branş gerektiren, birkaç ilde yayılma riski taşıyan ya da yerel kişiler tarafından yapılmasında sakınca bulunan disiplin soruşturmacılarının, Bakanlık müfettişleri tarafından yapılması gerektiği; bu özelliklere sahip olmayan soruşturmacıların ise sıralı disiplin amirleri ve yetkili merciler tarafından mahallinde yürütüleceği ifade edilmiştir (MEB, 2022). Bu çerçevede, atamaya yetkili amirler tarafından okul müdürleri muhakkik olarak görevlendirilmektedir. Sonuç olarak, MEB bünyesinde disiplin soruşturmacıları, hem konu bakımından önemi göz önünde bulundurularak hem de yetki sınırları çerçevesinde, Bakanlık müfettişleri, eğitim müfettişleri ve muhakkik sıfatıyla sıralı disiplin amirleri olan okul müdürü, şube müdürü, il/ilçe milli eğitim müdürleri ve yardımcıları tarafından yürütülmektedir.

Soruşturma süreci genel olarak şu aşamalardan oluşmaktadır: İlk adım, evrakın incelenmesi, delillerin toplanması ve bu delillerin değerlendirilmesidir. İddialara ilişkin belgelerin gözden geçirilmesi, delillerin toplanması ve ilgili mevzuatın dikkate alınarak bu delillerin değerlendirilmesi çok önemlidir. Çalışmalar esnasında, rapora eklenmesi gereken önemli noktalar kaydedilir ve olayla ilgili bütün delillerin eksiksiz bir şekilde toplanması sağlanır. Şikâyetçi ya da suçlanan kişinin incelenmesini istediği belgeler dikkatlice gözden geçirilir (MEB, 2022). Sonraki aşamada ifadelerin alınmasına geçilir. Olayın aydınlığa kavuşturulabilmesi için alınacak ifadeler büyük bir önem taşır. İlk olarak, varsa şikâyetçi veya muhbir dinlenir; ancak bu konuda açık bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Şikâyetçilerin ifadelerinin alınmasından sonra, tanıkların ifadeleri alınır. İfadeler sözlü olarak alınıp yazılı hale getirilebileceği gibi sorular yazılı olarak hazırlanıp yazılı cevap olarak da alınabilir (Yıldırım vd., 2003). Bu aşamadan sonra, değerlendirme ve sonuç çıkarma süreci başlar. Değerlendirme aşaması, soruşturmanın en önemli kısmıdır çünkü kararın verilmesi burada yapılır (Başar, 2000). Soruşturmacı, iddialar hakkında yapılan tüm incelemeleri tamamlandıktan sonra, iddiaların doğruluğunu kanıtlayacak tüm belgeleri sırasıyla değerlendirir. Konu netleştğinde, ilgili belgelerle birlikte zanlının olayda ne kadar sorumlu olduğuna dair kanaat oluşturularak bir rapor hazırlanır ve ilgili mercilere sunulur (MEB, 2022). Raporun açık, anlaşılır olması,

dayanaklarının mantıklı olması ve yapılan yorumların sağlam verilere dayanması gerekmektedir (Görgülü, 2000). Soruşturma süreci tamamlandıktan sonra, soruşturma raporunun hazırlanmasına geçilir (Ünal, 2006). Yasal metinlerde raporun düzenlenme şekliyle ilgili açık bir açıklama bulunmamakla birlikte, kaynaklarda genel bir uygulama birliği olduğu söylenebilir. Buna göre, soruşturma raporlarında genellikle “giriş”, “inceleme ve soruşturmanın konusu”, “yapılan inceleme ve soruşturma çalışmaları”, “bilgi, belge ve ifadelerin değerlendirilmesi” ve “sonuç, kanaat ve teklifler” başlıklarına (MEB, 2022) yer verilir. Sonuç ve teklifler bölümünde, yapılan yorumlar doğrultusunda, konu ile ilgili kanun ve yönetmeliklere göre bir sonuç çıkartılır. Sonuca göre idari, mali ve disiplin açısından teklifler getirilir (Pınar, 2003).

657 sayılı DMK’de, disiplin cezaları beş farklı şekilde belirlenmiştir. Bu cezalar, memurların görevlerini düzgün ve sorumlu bir şekilde yerine getirmelerini sağlamak için uygulanır. İlk ceza türü, “Uyarma” olup, memura görevinde daha dikkatli olması gerektiği yazılı olarak bildirilir. İkinci ceza “Kınama” cezasıdır. Memura, görevdeki veya davranışlarındaki kusurları yazılı şekilde bildirilir. Üçüncü ceza “Aylıktan Kesme” cezasıdır ve memurun brüt maaşından 1/30 ile 1/8 arasında bir kesinti yapılmasını ifade eder. Dördüncüsü “Kademe İlerlemesinin Durdurulması” cezasıdır. Fiilin ağırlığına göre memurun mevcut kademesinde ilerlemesinin 1 ile 3 yıl arasında durdurulmasına karar verilir. Son olarak, “Devlet Memurluğundan Çıkarma” cezası ise en ağır cezadır ve bu ceza ile memur, bir daha devlet memurluğuna atanamamak üzere görevden alınır. Bu disiplin cezaları, kamu hizmetinin düzgün bir şekilde işlemesi ve memurların görevlerini eksiksiz yerine getirmeleri için büyük önem taşımaktadır.

Disiplin kurallarının uygulanamaması kurumların başarısızlıklarının temel nedenlerinden biri olabilir. Disiplin kuralları, çalışanların düzenli ve uyumlu bir şekilde görev yapmalarını sağlamak amacıyla konulmuş olup bu kuralların ihlali durumunda yaptırımlar uygulanması gerekir. Bu nedenle, disiplin soruşturmaları, kurumların düzenini sağlamak ve sürekliliğini temin etmek adına büyük önem taşır (Kanlıdere, 1998). Kamu hizmetlerinin sağlıklı ve verimli bir şekilde sürdürülebilmesi için, görevlerini yerine getirmeyen ve kural dışı davranışlar sergileyen kişiler hakkında inceleme ve soruşturmalar yapılması gerekir. Müfettiş ve muhakkiklerin bu süreçteki performansı, hakkın ve adaletin sağlanması, suçluların ayrılması ve suçsuzların korunması açısından son derece önemlidir.

Literatürde yer alan çalışmalarda, eğitim kurumlarında ve eğitim çalışanları hakkında gerçekleştirilen disiplin soruşturmaları ile okul müdürlerinin yürüttüğü muhakkiklik görevine dair yapılan araştırmaların ve yayınların sınırlı olduğu (Ayvaz, 2017; Dal, 2019; Düztepe, 2019) ve bu konulara yeterince odaklanılmadığı ifade edilmektedir. Bu durum, eğitim kurumlarında disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevi üzerine yapılan çalışmaların sayısının görece azlığına, bu sebeple alanda önemli bir bilgi eksikliği olduğuna ve araştırma açığına işaret etmektedir. Eğitim yönetimi ve eğitim kurumları açısından kritik öneme sahip bu alana dair daha fazla derinlemesine inceleme yapılması gerektiği görülmektedir. Bu alanda yapılacak daha fazla araştırma, disiplin süreçlerinin etkinliğini artırmak ve okul müdürlerinin

muhakkik olarak görevlerini daha verimli yerine getirmelerini sağlamak için gerekli bilgi ve stratejileri ortaya koyabilir. Ayrıca, bu tür çalışmalar eğitim politikaları geliştirilirken, disiplin süreçleri konusunda daha bilinçli ve etkili kararlar alınmasına yardımcı olabilir.

Mevcut literatürde, eğitim kurumlarında disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevleri üzerine yapılan çalışmaların sistematik bir değerlendirmesini içeren herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda, bu çalışma ile söz konusu literatür boşluğunun doldurulması ve alana katkı sağlaması hedeflenmektedir. Ayrıca, bu çalışma, konuyla ilgili ilerleyen dönemlerde çalışma yapacak araştırmacılar için bir rehber niteliği taşıması beklenmektedir. Eğitim kurumlarında disiplin soruşturması sürecine ve muhakkiklik görevine ilişkin soruşturma sürecinin birey üzerindeki psikolojik etkileri gibi derinlemesine inceleme gerektiren noktalar bulunmaktadır. Çalışma yapmayı planlayan araştırmacılar, alandaki mevcut boşlukları tespit ederek, bu eksiklikleri gidermek için kapsamlı ve yenilikçi araştırmalar geliştirebilirler. Bu nedenle, bu çalışma yalnızca mevcut literatüre önemli bir katkı sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda bu alandaki gelecekteki araştırmaların yönlendirilmesine de katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın temel amacı, eğitim kurumlarında gerçekleştirilen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevi hakkında yapılmış yayınları inceleyerek literatürün mevcut durumunu ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Eğitim kurumlarında yürütülen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik ile ilgili yapılan yayınların;

1. Yayın türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Ymaçlarına göre dağılımı nasıldır
4. Araştırma yöntemlerine ve araştırma desenine göre dağılımı nasıldır?
5. Çalışma grubuna ve örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
6. Örnekleme yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
7. Veri toplama yöntemlerine ve araçlarına göre dağılımı nasıldır?
8. Veri analiz yöntemleri ve tekniklerine göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışma, eğitim kurumlarında gerçekleştirilen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevleriyle ilgili yapılan yayınların incelenmesi ve mevcut durumun ortaya çıkarılması amacıyla yapılmış bir sistematik derleme çalışmasıdır. Sistematik derleme, belirli bir araştırma sorusuna yanıt aramak için önceden belirlenmiş kriterlerine göre mevcut araştırmaları inceleyip (Yılmaz, 2021) sentezleyerek tüm deneysel kanıtları bir araya getiren bir araştırma yöntemidir (Andrews, 2005). Sistematik incelemeler, belirli bir yöntemle, şeffaf ve tekrarlanabilir bir şekilde yapılır. Bu incelemelerde, bir veya daha fazla araştırma sorusuna odaklanarak, ilgili tüm yayınları tespit etmek için kapsamlı bir tarama süreci yürütülür. Elde edilen bulgular, sistematik bir biçimde birleştirilip sunulur (Siddaway vd., 2019). Sistematik derlemeler, mevcut araştırmaların önemli yönlerini ve ana hatlarını ortaya koyarak (Clarke, 2011) belirli bir alandaki araştırma eğilimlerini belirlemek ve literatürdeki boşlukları tespit etmek için kritik bir rol oynar. Bu nedenle, sistematik derlemeler, gelecekteki ampirik araştırmalar için sağlam bir temel oluşturarak, bilimsel bilginin ilerlemesine önemli katkılar sunabilir.

Çalışma grubu

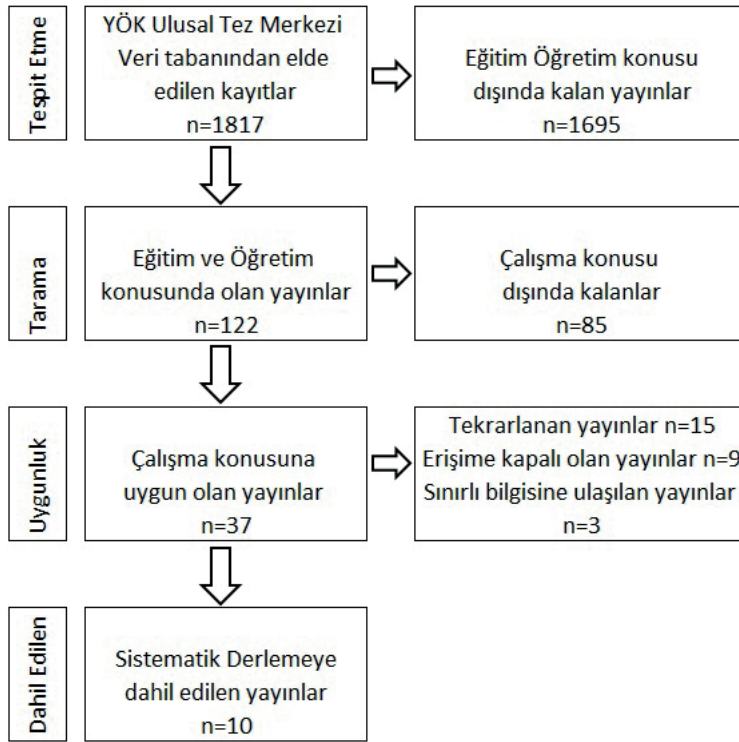
Çalışmanın evreninin eğitim kurumlarında yürütülen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevi ile ilgili yapılmış tez ve makaleler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Ulusal Tez Merkezinde yer alan 10 tez; Google Akademik ve Ulusal Akademik Ağ Ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) veri tabanında yer alan 20 makale oluşturmaktadır.

Veri Toplama Yöntemi ve Süreci

Araştırmanın amacına uygun olarak YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik ve ULAKBİM veri tabanlarında tarama yapılmıştır. Yapılan taramada anahtar kelime olarak “disiplin soruşturması”, “soruşturma”, “muhakkik” ve “muhakkiklik” kelimeleri kullanılmıştır. Yapılan taramaların daraltılmasında ve konuya uygun yayınların tespit edilmesinde PRISMA yönteminden yararlanılmıştır (Page vd., 2021). Tarama süreci, veri tabanlarına göre şu şekilde gerçekleşmiştir:

YÖK Ulusal Tez Merkezi. Veri tabanına <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/giris.jsp> adresinden girilmiş, tarama terimi olarak yukarıdaki anahtar kelimeler sırasıyla girilmiş ve aranacak alan olarak “Tümü” seçilmiştir. Çıkan sonuçlar “Konu” alanından “Eğitim ve Öğretim = Education and Training” olarak filtrelenmiştir. Yapılan tarama ve filtreleme sürecinde, “disiplin soruşturması” anahtar kelimesiyle 7, “soruşturma” ile 103, “muhakkik” ile 7 ve “muhakkiklik” ile 5 olmak üzere toplam 122 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Bu tezler, çalışma konusuyla ne derece ilişkili olduklarını belirlemek amacıyla tek tek incelenmiştir. İncele-

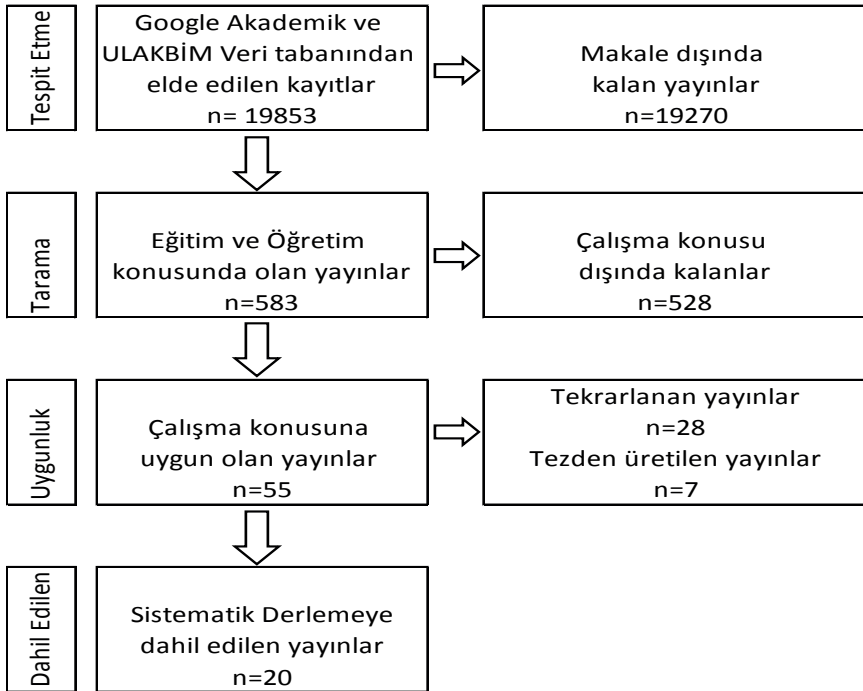
me sonucunda ulaşılan en eski tezin 1988 yılına ait olduğu belirlenmiştir. Değerlendirme sürecinde, 85 tezin disiplin soruşturması kapsamında olmadığı, 3 tezin yalnızca sınırlı bilgi içerdiği ve 9 tezin erişime kapalı olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle söz konusu tezler araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Ayrıca anahtar kelime aramaları sırasında bazı tezlerin birden fazla kez tekrarlandığı görülmüş, bu tekrarlar arasından yalnızca biri değerlendirmeye alınmış ve 15 tez değerlendirme dışında bırakılmıştır. Sonuç olarak, içerik açısından yetersiz olan 12 tez (3 sınırlı bilgi içeren ve 9 erişilemeyen), konu dışı olan 85 tez ve yinelenen 15 tez kapsam dışı bırakılmış; araştırma ölçütlerini karşılayan 10 lisansüstü tez çalışmaya dâhil edilmiştir. PRISMA yöntemine göre değerlendirmeye alınan tezlerin seçim sürecini gösteren akış şeması Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Değerlendirmeye Alınan Tezlerin Seçim Sürecine İlişkin Akış Şeması

Google Akademik ve ULAKBİM Veri Tabanı. Veri tabanlarında yapılan taramalarda yine aynı anahtar kelimeler kullanılmıştır. Filtreleme sürecinde, ulaşılan ilk çalışmanın 1988 yılına ait olması nedeniyle tarih aralığı olarak 1988-2025 belirlenmiştir. Yayın türü olarak ise yalnızca makaleler seçilerek tarama gerçekleştirilmiştir. Google Akademik veri tabanında, ULAKBİM’e kıyasla çok daha fazla sayıda yayın olduğu ve ULAKBİM’de bulunan tüm yayınların Google Akademik veri tabanında da yer aldığı tespit edilmiştir. Yapılan tarama sonucunda, “disiplin soruşturması” anahtar kelimesiyle 19, “soruşturma” ile 530, “muhakkik” ile 32 ve

“muhakkiklik” ile 2 olmak üzere toplamda 583 makaleye ulaşılmıştır. Bu makaleler tek tek incelenmiş, çalışma konusuyla ilgisi olmayan 528 yayın kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca, 28 tekrarlanan yayın elenmiş, tezlerden üretilmiş 7 makale ise tez grubunda değerlendirildiği için makale grubuna dâhil edilmemiştir. Tüm eleme ve değerlendirme süreci sonucunda, 20 makalenin araştırma kapsamına uygun olduğu belirlenmiş ve çalışmaya dâhil edilmiştir. PRISMA yöntemine göre değerlendirmeye alınan makalelerin seçim sürecini gösteren akış şeması Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Değerlendirmeye Alınan Makalelerin Seçim Sürecine İlişkin Akış Şeması

Araştırmaya dâhil edilecek yayınlar için şu kriterler belirlenmiştir: 1) MEB’e bağlı kurum ve kuruluşlarda gerçekleştirilmiş olması, 2) çalışmanın yöntemi ile ilgili yeterli bilgi içermesi, 3) YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yer alması veya hakemli dergilerde yayımlanmış olması, 3) çalışmanın 1988 yılı ve sonrasında yapılmış olması. Veri tabanlarından elde edilen ve çalışma kapsamına alınan yayınlar yayınlanma özelliklerine göre kodlanmıştır. Buna göre yüksek lisans tezleri YL1, YL2, ...; doktora tezleri DR1, DR2, ... ve makaleler M1, M2, ... şeklinde sıralanmıştır. Araştırmaya dâhil edilen tez ve makalelerin listesi, kaynakçanın sonunda yer almaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen ve yayınlara ilişkin verileri içeren özel bir form kullanılmıştır. Bu form, araştırmaya dahil edilen çalışmaların özelliklerini düzenli bir şekilde toplamak için kapsamlı bir yapıya sahiptir ve her bir çalışmanın yayınlanma yılı, yayınlanma yeri, araştırma yöntemi, örneklem grubu vb. temel bilgilerini ve yöntemsel özelliklerini içermektedir. Veri tabanlarından indirilen yayınlara ait bilgiler bu forma dikkatlice eklenmiştir. Verilerin doğruluğunu sağlamak amacıyla formdaki veriler, başka bir uzmana kontrol ettirilmiş ve titizlikle gözden geçirilmiştir. Bu süreç, verilerin geçerliliğini ve güvenilirliğini güçlendirmiştir. Hazırlanan form, verilerin düzenli bir şekilde toplanmasını ve analiz edilmesini kolaylaştırarak, araştırmanın güvenilirliğini artırmış ve tutarlı bir veri seti elde edilmesine olanak sağlamıştır.

Bu çalışmada toplanan veriler içerik analizlerinden betimsel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. İçerik analizi nicel veya nitel verilerin belirli temalar veya kategoriler doğrultusunda sistematik bir şekilde kodlanmasıdır (Cohen vd., 2007). İçerik analizi; meta-analiz, meta-sentez (tematik içerik analizi) ve betimsel içerik analizi olmak üzere üç farklı yaklaşımla yapılmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri olan betimsel içerik analizi, araştırmacının belirli bir konu veya disipline ait genel eğilimleri ve araştırma sonuçlarını ana hatlarıyla ortaya koymak için uyguladığı sistematik bir derleme yöntemidir (Çalık ve Sözbilir, 2014). Cohen vd. (2007), betimsel içerik analizinin belirli bir konuya yönelik yapılan yayımlanmış veya yayımlanmamış tüm nitel ve nicel çalışmaların incelenip düzenlenerek alandaki genel eğilimlerin belirlenmesini sağladığını ifade etmekte ve bu analiz türünün, ilgili alanda çalışmak isteyen araştırmacılara mevcut durumu ve genel eğilimleri gösterdiğini belirtmektedirler. Bu çalışmanın amacı, eğitim kurumlarında yapılan disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevleriyle ilgili yayınları inceleyerek mevcut durumu ortaya koymak ve bu alanda gelecekte araştırma yapacaklara rehberlik etmektir. Bu amaç doğrultusunda, betimsel içerik analizi yöntemi, çalışmanın amacına en uygun veri analiz yöntemi olarak değerlendirilmiştir. Yayınlara ilişkin özellikler kodlanmış, frekans ve yüzde değerleri belirlenmiştir. Kodlara göre kategoriler oluşturulmuş ve bu kategoriler önceden belirlenen temalar altına yerleştirilmiştir.

Bulgular

Çalışmaya dâhil edilen yayınların yayın türlerine göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Yayınların Türlerine Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Kodlar	f	%
Yayın Türü	Yüksek Lisans Tezi	YL2, YL1, YL3, YL4, YL5, YL6, YL7, YL8, YL9, YL10	10	33.33
	Makaleler	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20	20	66.67
Genel Toplam			30	100

Tablo 1’e göre, çalışma konusuyla ilgili toplam 30 yayın tespit edilmiştir. Bu yayınların 20’si makale olup, tüm çalışmaların %66,67’sini oluşturmaktadır. Geriye kalan 10 yayın ise yüksek lisans tezidir ve toplamın %33,33’üne karşılık gelmektedir. Tabloya göre, konuya ilişkin yapılmış herhangi bir doktora tezine rastlanmamıştır. Yapılan yayınların, yayın yıllarına göre dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Kodlar	f	%
Yayın Yılı	2008	YL1	1	3.33
	2009	YL2	1	3.33
	2010	YL3, YL10, M1	3	10.00
	2011	---	0	0.00
	2012	---	0	0.00
	2013	M2	1	3.33
	2014	---	0	0.00
	2015	M3	1	3.33
	2016	---	0	0.00
	2017	YL4, M4	2	6.67
	2018	---	0	0.00
	2019	YL5, YL6, YL7, M5	4	13.33
	2020	M7, M8	2	6.67
	2021	YL8, M9, M19, M20	4	13.33
	2022	M6, M10	2	6.67
	2023	YL9, M11, M12, M13, M14	5	16.67
	2024	M15, M16, M17, M18	4	13.33
Toplam			30	100

Tablo 2’ye göre yayınların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, yayınların 2008 ile 2024 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. 2019, 2021, 2023 ve 2024 yılları en fazla yayının yapıldığı dönemlerdir. 2023 yılında, bir yüksek lisans tezi (YL9) ve dört makale (M11, M12,

M13, M14) yayımlanarak, çalışmaların %16,67'sini ($f=5$) oluşturmuş ve en çok yayın yapılan yıl olmuştur. 2019 yılında, üç yüksek lisans tezi (YL5, YL6, YL7) ve bir makale (M5) yayımlanarak, çalışmaların %13,33'ünü ($f=4$) oluşturmuştur. Aynı oran 2021 ve 2024 yılları için de geçerlidir; 2021 yılında bir lisansüstü tez (YL8) ve üç makale (M9, M19, M20), 2024 yılında ise dört makale (M15, M16, M17, M18) yayınlanmıştır. 2010 yılı iki yüksek lisans tezi (YL3, YL10) ve bir makale (M1) ile dikkat çeken diğer bir yıldır. 2011, 2012, 2014 ve 2016 yıllarında ise herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Diğer yıllarda ise yayınlar daha dengeli bir şekilde dağılmıştır. Yapılan yayınların üniversite ve dergilere göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Yayınların Yayınlandığı Yere Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kodlar	<i>f</i>	%
Yayın Durumu Ve Yeri	Tez	Ankara Ü.	YL1, YL3, YL4	3	10.00
		Beykent Ü.	YL2	1	3.33
		Akdeniz Ü.	YL5	1	3.33
		İstanbul Aydın Ü.	YL6	1	3.33
		Yeditepe Ü.	YL7	1	3.33
		Marmara Ü.	YL8	1	3.33
		Ege Ü.	YL9	1	3.33
		Maltepe Üniversitesi	YL10	1	3.33
	Makale	Dicle Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fak. Der.	M1	1	3.33
		Milli Eğitim Dergisi	M2	1	3.33
		Uluslararası Eğitim Bilimleri Der.	M3	1	3.33
		Manisa Celal Bayar Ü. Sosyal Bilimler Der.	M4	1	3.33
		Elementary Education Online	M5	1	3.33
		Uluslararası Liderlikte Mükemmelik Arayışı Dergisi	M6	1	3.33
		Ondokuz Mayıs Ü. Eğitim Fak. Der.	M7	1	3.33
		Kastamonu Eğitim Fak. Der.	M8	1	3.33
		Psycho-Educational Research Reviews	M9	1	3.33
		Asya Studies-Akademik Sosyal Araştırmalar	M10	1	3.33
		Mehmet Akif Ersoy Ü. Eğitim Fak. Der.	M11	1	3.33
		Okul Yönetimi	M12	1	3.33
		Türkiye Eğitim Dergisi	M13	1	3.33
		E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi	M14	1	3.33
		Ulusal Eğitim Dergisi	M15	1	3.33
		Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi	M16	1	3.33
		Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi	M17	1	3.33
		Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi	M18	1	3.33
		International Journal of Education Technology and Scientific Researches	M19	1	3.33
		Route Education and Social Science Journal	M20	1	3.33
Toplam			30	100	

Tablo 3, yayınların yayımlandığı yerler açısından dağılımını göstermektedir. Yayınlar, tezler ve makaleler olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Tezler, farklı üniversitelerde yayımlanmış olup, her bir tez %3,330 oranında bir paya sahiptir. Ankara Üniversitesi, 3 tez (YL1, YL3, YL4) ile en fazla yayına ev sahipliği yapmış üniversitedir ($f=3$). Makaleler ise çeşitli hakemli dergilerde yayımlanmış ve her biri yine %3,33'lük bir paya sahiptir. Bu durum, yayınların farklı akademik platformlarda ve üniversitelerde geniş bir dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Yapılan yayınların amaçlarına göre dağılımı Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4. Yayınların Amaçlarına Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Çalışmalar		f	%
		Tezler	Makaleler		
Amaçlar	Disiplin soruşturması, muhakkiklik süreci, verilen cezalara ilişkin öğretmen, müdür ve müfettişlerin bilgi, görüş, tutum ve algılarının incelenmesi/değerlendirilmesi	YL2, YL4, YL5, YL6, YL10	M2, M3, M6, M8, M14, M18, M19, M20	13	43.33
	Disiplin soruşturması ve muhakkiklik sürecinde karşılaşılan sorunların tespiti, belirlenmesi, incelenmesi, ortaya çıkarılması, çözüm önerileri	YL1, YL7	M1, M4, M7, M10, M11, M12, M16, M17	10	33.33
	İşlenen disiplin suçları ve alınan disiplin cezalarının değerlendirilmesi, bunların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi	YL8	M5	2	6.67
	Soruşturma sürecinde yapılan hataların belirlenmesi	YL3		1	3.33
	Alınan/verilen disiplin cezalarının etkilerinin değerlendirilmesi		M9	1	3.33
	Ölçek geliştirme		M13	1	3.33
	İnceleme soruşturma konularının incelenmesi, yeterlikler, yetersiz alanların belirlenmesi		M15	1	3.33
	Disiplin soruşturması mevzuatının incelenmesi	YL9		1	3.33
	Toplam			30	100

Tablo 4'te yayımlanan çalışmalar tezler ve makaleler olarak iki ana kategoriye ayrılmıştır. Yapılan yayınlar farklı amaçlarla gerçekleştirilmiş olup, en fazla yer bulan amaç, "Disiplin soruşturması, muhakkiklik süreci, verilen cezalara ilişkin öğretmen, müdür ve müfettişlerin bilgi, görüş, tutum ve algılarının incelenmesi/değerlendirilmesi" olmuştur. Bu amaca yönelik olarak toplamda 13 yayın (%43,33) yapılmış olup, bunlar arasında beş yüksek lisans tezi (YL2, YL4, YL5, YL6, YL10) ve sekiz makale (M2, M3, M6, M8, M14, M18, M19, M20) bulunmaktadır. İkinci en fazla yayımlanan amaç ise "disiplin soruşturması ve muhakkiklik sürecinde karşılaşılan sorunların tespiti, belirlenmesi, incelenmesi ve ortaya çıkarılması" olup, toplamda 10 çalışma (%33,33) ile bu kategori de dikkat çekmektedir. Bu amaç doğ-

rultusunda iki yüksek lisans tezi (YL1, YL7) ve sekiz makale (M1, M4, M7, M10, M11, M12, M16, M17) yayımlanmıştır. Diğer amaçlar arasında “İşlenen disiplin suçları ve alınan cezalarının değerlendirilmesi, bunların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi” (YL8, M5), “Soruşturma raporlarının değerlendirilmesi, yapılan hataların belirlenmesi” (YL3), “Alınan/ verilen disiplin cezalarının etkilerinin değerlendirilmesi” (M9), “Ölçek geliştirme” (M13), “İnceleme soruşturma konularının incelenmesi, yetersiz alanların belirlenmesi” (M15), “Disiplin soruşturması mevzuatının incelenmesi” (YL9) gibi konular yer almaktadır. Yayınlarda kullanılan araştırma yöntemleri ve desenlerine göre dağılımı Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Yayınlarda Kullanılan Araştırma Yöntem ve Araştırma Desenine Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kodlar	f	%
Araştırma Yöntemleri	Nicel	Tarama	YL1, YL10, M13	3	10.00
		Saha Araştırması	YL2	1	3.33
	Nitel	Tarama	YL4	1	3.33
		Doküman Analizi	YL3, YL9, M3, M5, M10	5	16.67
		Durum Çalışması	YL7, YL8, M9, M17	4	13.33
		Durum Çalışması	YL5, M7	2	6.67
		Bütüncül Çoklu Durum	M14	1	3.33
		Durum Çalışması Çoklu Durum			
		Durum Çalışması	M11	1	3.33
		Betimsel Durum			
		Olgu Bilim (Fenomenoloji)	M2, M4, M6, M8, M12, M15	6	20.00
		Belirtilmemiş	YL6, M1, M16, M18, M20	5	16.67
	Karma	Eş Zamanlı Dönüşümsel	M19	1	3.33
		Toplam		30	100

Tablo 5’te yayınlarda kullanılan araştırma yöntemleri ve desenlerinin dağılımı ayrıntılı bir şekilde görülmektedir. Yayınlar nicel, nitel ve karma araştırma yöntemleri olmak üzere üç ana kategoriye ayrılmıştır. Yapılan yayınlarda nitel araştırma yöntemlerinin daha çok kullanıldığı görülmektedir. Bunlar arasında en yaygın olanları çeşitleriyle birlikte “Durum Çalışması” (YL7, YL8, M9, M17, YL5, M7, M14, M11), “Olgu Bilim –Fenomenoloji” (M2, M4, M6, M8, M12, M15), “Doküman Analizi” (YL3, YL9, M3, M5, M10) araştırma desenleridir. Nicel araştırma yöntemleri arasında ise “Tarama” yöntemi üç yayında (YL1, YL10, M13), “Saha Araştırması” yöntemi ise yalnızca 1 yayında (YL2) yer almıştır. Ayrıca beş çalışmada (YL6, M1, M6, M16, M18) araştırma desenine dair bir bilgi verilmemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde nitel araştırma yöntemlerinin daha fazla tercih edildiği, özellikle “Durum Çalışması” (f=8) yönteminin ön plana çıktığı, sonrasında sırayla “Olgu Bilim –Fenomenoloji” (f=6) ve “Doküman Analizi” (f=5) yöntemlerinin tercih edildiği görülmektedir. Altı çalışmada nitel araştırma yönteminin modeli (YL6, M1, M16, M18, M20) belirtilmemiştir. Yayınların kullanılan örnekleme yöntemine göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Yayınların Kullanılan Örneklem Yöntemine Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Kodlar	f	%
Örneklem Yöntemleri	Tabakalı	YL1	1	3.33
	Rastgele Seçilen	YL2, M18	2	6.67
	Seçkisiz Olmayan Örneklem- Uygun Örneklem	M19	1	3.33
	Basit Seçkisiz Örneklem	YL7, M13	2	6.67
	Tam Sayım	M5	1	3.33
	Amaçlı Örneklem - Kolay Ulaşılabilir Durum Örneklemesi	YL4, YL5, M9	3	10.00
	Amaçlı Örneklem - Ölçüt Örneklem Yöntemi	YL6, YL8, M7, M8, M12, M15, M16	7	23.33
	Amaçlı Örneklem - Maksimum Çeşitleme	YL3, YL9, M6, M11, M14, M17	6	20.00
	Belirtilmemiş	YL10, M1, M2, M3, M4, M10, M20	7	23.33
Toplam			30	100

Tablo 6 incelendiğinde, yayınlarda tercih edilen örneklem yöntemlerine göre dağılımları görülmektedir. Yayınlar, farklı örneklem tekniklerine göre sınıflandırılmış olup, en çok tercih edilen yöntemin “Amaçlı Örneklem” olduğu dikkat çekmektedir. Bu yöntem, toplam 16 yayında kullanılmış olup, %53,33’lük bir oranla yayınlarda en fazla başvurulmuş örneklem yöntemi olmuştur. Amaçlı örneklem türleri arasında en yüksek orana sahip olan alt yöntem, “Ölçüt Örneklem”dir. Bu yöntem yedi yayında kullanılmış (YL6, YL8, M7, M8, M12, M15, M16) ve %23,33’lük bir orana ulaşmıştır. İkinci sırada ise altı çalışmada (YL3, YL9, M6, M11, M14, M17) yer alan “Maksimum Çeşitleme” yöntemi bulunmaktadır. Bunların dışında, “Kolay Ulaşılabilir Durum Örneklemesi” üç yayında (YL4, YL5, M9); “Rastgele Seçilen” örneklem yöntemi ise iki yayında (YL2, M18) kullanılmıştır. “Basit Seçkisiz Örneklem” yöntemi de benzer şekilde iki çalışmada (YL7, M13) yer almıştır. Diğer örneklem yöntemlerinden “Seçkisiz Olmayan Örneklem – Uygun Örneklem” (M19), “Tabakalı Örneklem” (YL1) ve “Tam Sayım” (M5) ise yalnızca birer yayında tercih edilmiştir. Öte yandan, toplam yedi yayında (YL10, M1, M2, M3, M4, M10, M20) örneklem yöntemine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Bu grup, %18,52’lik bir oranla dikkat çekmektedir. Yayınlar da yer alan örneklem grubu ve örneklem büyüklüğü Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Yayınların Çalışma Grubuna Ve Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Tema	Kategori	Alt Kategori		Kodlar			f	%	
Çalışma Grubuna ve Örneklem Büyüklüğüne	İlköğretim Müfettişleri	412	19	Y1	M11		2	6.67	
	Eğitim Müfettişi	27	15	M1	M17		2	6.67	
	Eğitim Denetmeni	16	27	M2	M4		2	6.67	
	Okul Müdürü	39	24	34	YL4	YL6	YL8	12	40.00
		10	6	12	M6	M7	M12		
		445	34	22	M13	M14	M15		
		8	508		M16	M19	M20		
		9							
	Eğitim Yöneticisi	17		YL7			1	3.33	
	Okul Müdürü	20 (11+9)	10 (4+6)	M9	M18		2	6.67	
	Müdür Yardımcısı								
	Öğretmen	56 (26+30)		M8			1	3.33	
	Okul Müdürü								
	Öğretmen	374	200	Y2	YL10		2	6.67	
	Okul Müdürü	29 (10+9+10)		YL5			1	3.33	
Maarif Müfettişi									
Öğretmen									
İl Eğitim Denetmeni	20 (6+14)		YL9			1	3.33		
Okul Müdürü	İlgili Mevzuat								
Doküman									
Doküman	1547 Dosya								
	974 Dosya			YL3	M5				
	125 Soruşturma Raporu			M3			4	13.33	
	49 Adet Danıştay Kararı			M10					
Toplam							30	100	

Tablo 7’de, çalışma grupları ve örneklem büyüklüklerine ilişkin detaylı bir dağılım yer almaktadır. Yayınlarda yer alan örneklem grupları, farklı meslek grupları ve pozisyonlara göre çeşitlenmiştir. Okul müdürleri, en fazla tercih edilen örneklem grubudur. Eğitim Yöneticisi ve bu kategoride yer alan diğer gruplar da (örnek: Okul Müdürü, Maarif Müfettişi, Öğretmen) dikkate alındığında, toplamda 18 yayın ile %60’lık önemli bir paya sahiptir. “Müfettişler” grubu ise, İlköğretim Müfettişleri, Eğitim Müfettişi ve Eğitim Denetmeni gibi grupları kapsayarak 8 örneklemle %26,67’lik bir oranı oluşturmaktadır. Ayrıca, “Doküman” kategorisinde yer alan eğitimle ilgili çeşitli dosya ve raporlar toplamda 4 örneklem ile %13,33’lük bir paya sahiptir. Müdür yardımcıları ve öğretmenler de belirli oranlarda yer alan diğer örneklem gruplarını oluşturmaktadır. Tablo 8’de yayınlarda kullanılan veri toplama yöntemleri ve araçlarına yer verilmiştir.

Tablo 8. Yayınların Veri Toplama Yöntemlerine ve Araçlarına Göre Dağılımı

Tema	Alt Tema	Kategori	Alt Kategoriler	Kodlar	f	%	
Veri Toplama Yöntemleri Ve Araçları	Nicel Yöntemler	Anket	Anket Formu (Likert Ölçek)	YL1, YL2, YL7, YL10, M13, M19	5	16.13	
			Görüşme Formu	YL6, YL8, M18	3	9.68	
			Soru Formu	M20	1	3.23	
	Nitel Yöntemler	Görüşme	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	YL4, YL5, M1, M7, M8, M11, M12, M14, M15, M16, M17, M19	12	41.94	
			Odak Grup Görüşmesi	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	M2	1	3.23
			Yüz Yüze Görüşme, Ses Kaydı	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	M6, M9	2	6.45
		Belirtilmemiş	9 Maddelik Açık Uçlu Soru Formu	M4	1	3.23	
		Belge-Doküman Toplama	Belirtilmemiş	M5	1	3.23	
		Doküman Analizi	Veri Toplama Formu	YL9	1	3.23	
			İnceleme Soruşturma Formu	YL3, M3	2	6.45	
			E-Veri-Doküman,	Belirtilmemiş	M10	1	3.23
		Toplam				31	100

Tablo 8, incelenen yayınlarda kullanılan veri toplama yöntemleri ve araçlarının dağılımını ayrıntılı biçimde ortaya koymaktadır. Veri toplama yöntemleri, temel olarak nitel ve nicel olmak üzere iki ana kategori altında sınıflandırılmıştır. Tablo verilerine göre, nitel veri toplama yöntemlerinin, nicel yöntemlere kıyasla daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Bu doğrultuda, “Görüşme” yöntemi farklı türleriyle birlikte toplam 19 yayında yer almış ve %64,53 gibi yüksek bir orana ulaşarak en yaygın kullanılan veri toplama yöntemi olmuştur. Bu yöntemin uygulandığı yayınlarda en sık tercih edilen veri toplama araçları ise “Görüşme Formu” ve “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” olmuştur. Nicel yöntemler arasında ise “Anket” ve “Likert Ölçek”, öne çıkan araçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araçlar, toplam altı yayında (YL1, YL2, YL7, YL10, M13, M19) kullanılmıştır. Bunun yanı sıra, doküman temelli nitel veri toplama yöntemleri olan “Doküman Analizi”, “Belge/Doküman Toplama” ve “E-veri/Doküman Toplama”, toplam beş yayında kullanılmış ve %16,14 oranında yer bulmuştur. Ayrıca, bir çalışmada hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemlerine yer verilmiş olması nedeniyle, toplam veri toplama aracı sayısı 31 olarak hesaplanmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde, yayınlarda nitel veri toplama yöntem ve araçlarının daha yaygın biçimde kullanıldığı, özellikle görüşme temelli araçların öne çıktığı dikkat çekmektedir. Yapılan

yayınların veri analiz yöntemleri ve tekniklerine göre dağılımı Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Yayınların Veri Toplama ve Veri Analizi Yöntemlerine Göre Dağılımı

Tema	Kategoriler	Alt Kategoriler	Kodlar	f	%
Veri Toplama ve Veri Analizi Yöntemleri	Nitel Veri Analizi	Yüzde, Frekans, Ortalama, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), Barlet Testi, AFA, Cronbach Alpha Testi T-Testi, Anova	YL1, M13	2	6.45
		Yüzde, Frekans, Ortalama, Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, T-Testi, Anova	YL2	1	3.23
		Hipotez testleri, t-testi, Anova, F testi, Chi-Kare Tekniği	YL10	1	3,23
		Yüzde, Frekans	M19	1	3.23
	Nitel Veri Analizi	Betimsel Analiz, İçerik Analizi	YL5, YL6, YL8, M16	4	12.90
		Betimsel Analiz	M6, M7, M18	3	9.68
		İçerik Analizi	YL3, YL4, YL9, M1, M2, M3, M4, M8, M9, M10, M11, M12, M14, M15, M17, M19, M20	17	54.84
		Nitel Veri Analizi	YL7	1	3.23
		Belirtilmemiş	M5	1	3.23
		Toplam		31	100

Tablo 9 incelendiğinde veri analizi yöntemlerin “Nitel Veri Analizi” ve “Nitel Veri Analizi” olmak üzere iki ana kategori altında toplandığı görülmektedir. Nicel veri analizinde, yüzde, frekans, ortalama, aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, Anova gibi yöntemler öne çıkmakta, bunların yanında Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), Barlet Testi, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), Cronbach Alpha Testi gibi testler de kullanılmaktadır. Ancak, bu tür testlerin kullanım oranı, yalnızca %16,14 gibi düşük bir düzeyde kalmıştır. Nitel yöntemlerde ise “içerik analizi” yaygın bir şekilde tercih edilmiştir; bu yöntem, 20 farklı yayında kullanılmış olup %64,52 oranında bir kullanım oranına sahiptir. Nitel veri analizi yöntemleri altında kullanılan diğer yönler “Betimsel analiz” (f=7) ve “nicel veri analizi” (f=1) olarak sıralanmaktadır. Bir yayında nitel ve nicel analiz yöntemlerinin kullanıldığı karma araştırma yöntemi ile gerçekleştirildiğinden toplam veri analizi yöntemi 31 olarak belirlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma, eğitim kurumlarında gerçekleştirilen disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik görevine ilişkin yapılan yayınların mevcut durumunu tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğ-

rultuda, konuyla ilgili yazılmış tez ve makaleler belirli kriterler çerçevesinde analiz edilmiş ve elde edilen bulgulara göre değerlendirmeler yapılmıştır. Disiplin soruşturması ve muhakkiklik ile ilgili yayınların dağılımı incelendiğinde 10 yüksek lisans tezi ve 20 makale tespit edilmiştir. Bu veriler, en çok tercih edilen yayın türünün makale olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer taraftan konuyla ilgili doktora tezinin olmayışı dikkat çekicidir.

Lisansüstü tez sayısının sınırlı olmasının sebeplerinden biri, disiplin soruşturması ve muhakkiklik kavramlarının genellikle “teftiş” kavramı ile ilişkilendirilmesi ve üniversitelerde “Eğitim Yönetimi ve Teftişi” programlarının önemini kaybetmesi olabilir. Geçmişte üniversitelerde lisansüstü düzeyde “Eğitim Yönetimi ve Teftişi” bölümleri bulunurken, günümüzde bu bölümlerin giderek “Eğitim Yönetimi” adı altında şekillendiği görülmektedir. Bu dönüşüm, araştırma alanının daralmasına ve konuya dair lisansüstü tez çalışmalarına ilginin azalmasına yol açmış olabilir. 2025 yılı itibarıyla konuyla ilgili sadece 10 lisansüstü tez bulunması, bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle kapsamlı bir doktora tezi, alandaki mevcut boşluğu doldurarak disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik konularına önemli katkılar sağlayabilir.

Konuyla ilgili yapılan yayınların yıllara göre dağılımı incelendiğinde, son yıllarda özellikle makale sayısında önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Toplam 30 yayının 21’i (5 YL tezi, 16 makale) 2019-2023 yılları arasında yayımlanmıştır. Diğer bir ifadeyle toplam yayının %70’i son beş yıl içinde yapılmıştır. Bu da konuya olan ilgide makale türünde son yıllarda belirgin bir artış yaşandığını göstermektedir. Bunun sebepleri arasında, özellikle eğitim çalışanlarıyla ilgili şikâyet yollarının çeşitlenmesi ve asılsız ihbarların yaptırımsız kalması sayılabilir. Günümüzde bir kişi, rahatsız olduğu bir durumu; okul müdürlüğüne, ilçe milli eğitim müdürlüğüne, kaymakamlığa, il milli eğitim müdürlüğüne, eğitim müfettişleri başkanlığına, valiliğe, CİMER ve MEBİM vb. birçok kuruma şikâyet edebilmektedir. Şikâyetlerin içeriğine göre işlem başlatılmakla birlikte asılsız ihbar ve şikâyetler için genellikle şikâyetçiye herhangi bir yaptırım uygulanmamaktadır (Beyhan, 2008). Bu durumun, şikâyet ve sonrasında soruşturma sayılarını artırdığı düşünülmektedir. Örneğin, Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü verilerine göre, 2023 yılı sonu itibarıyla eğitim müfettişleri tarafından hazırlanan inceleme ve soruşturma raporu sayısı 2519 olup bu sayının azaltılması planlanmaktadır (Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2024). Bu rakamın ilçelerdeki Kaymakamlık Olur’u ile yapılan muhakkik raporları dikkate alındığında çok daha yüksek olduğu aşikârdır. Dolayısıyla şikâyet sayılarındaki artışa bağlı olarak soruşturma sayısının da yükselmesi, bu süreçlere maruz kalan veya tanıklık eden lisansüstü eğitim gören öğretmenlerin dikkatini çektiği ve konuyu güncel bir araştırma alanına dönüştürdüğü söylenebilir. Bu durum, özellikle makale türündeki akademik çalışmaların sayısının artmasında etkili olmuş olabilir.

Disiplin soruşturmaları ve muhakkiklik konusunda yapılan yayınların büyük ölçüde hakemli dergilerde yayınlanan makalelerden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum araştırmacı tercihlerinden kaynaklanmış olabilir. Soruşturma süreci sınırlı bir alanı kapsayan pratiğe da-

yalı bir çalışmadır. Makalelerin genellikle daha kısa süreli ve pratik odaklı çalışmalar olduğu dikkate alındığında eğitimdeki güncel gelişmeler ve sorunlar üzerine hızla odaklanmak isteyen araştırmacılar, bu tür konuları makale formatında ele almayı tercih edebilirler. Zira lisansüstü tezler, daha kapsamlı ve derinlemesine araştırma gerektirmektedir. Ayrıca lisansüstü tezlerin sayısının makalelere göre oldukça düşük olması, disiplin soruşturmaları ve muhakiklik konusunun henüz derinlemesine araştırılmadığını ve bu alanda daha fazla akademik çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu düşündürmektedir.

Bu araştırma sonuçlarına göre, yapılan yayınlarda en çok disiplin soruşturması sürecinde rol alan kişilerin görüşleri, algıları ve tutumları üzerine odaklanılmıştır. Bunu, soruşturma sürecinde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerileri izlemektedir. Bu sonuç bize araştırmacıların genellikle soruşturma sürecinde yer alan katılımcıların algı ve tutumlarına, karşılaşılan sorunlara ve çözüm önerilerine yoğunlaştığını göstermektedir. Algı, bireylerin çevrelerindeki olaylar ve insanlarla ilgili farkındalık durumunu ifade etmektedir (Arğın, 2021). Tutum ise, genellikle bir kişinin çevresindeki herhangi bir olay veya nesneye yönelik duyduğu tepki eğilimini tanımlamaktadır (İnceoğlu, 2010). Algı ve tutumların önceden bilinmesi halinde kişilerin davranışları da tahmin edilebilir ve gerektiğinde düzeltilebilir (Çöllü ve Öztürk, 2014). Ayrıca algı ve tutumlar üzerine yapılan araştırmaların sürecin zayıf ve güçlü yönlerinin ortaya konmasında kolaylık sağlamaktadır. Dolayısıyla disiplin soruşturması sürecine dâhil olan kişilerin algı ve tutumlarının anlaşılması karşılaşılan sorunlara etkili çözümler geliştirilmesinde önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, konuya ilişkin çalışmalarda ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemlerinin tercih edilmektedir. Bu çalışmaların çoğunda olgu bilim, doküman analizi ve durum çalışması gibi derinlemesine analiz imkânı sunan yaklaşımlara odaklanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerine ise sınırlı sayıda yer verilmiş; yalnızca bir çalışmada karma araştırma yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırma yönteminin belirlenmesi genellikle araştırma sorularının türüne bağlıdır (Robson, 2017). Örnekleme yer alan yayınlarda belirlenen amaçlara uygun araştırma yöntemlerinin seçildiği ve bu yöntemlere göre uygun veri toplama araçlarının kullanıldığı görülmektedir. Öte yandan nicel yöntemlerin daha fazla kullanılması, araştırmaların genellenebilirliğini artırabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma araştırma yöntemlerinin daha fazla tercih edilmesi, elde edilecek sonuçların daha zengin ve çeşitli olmasına katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, araştırmalarda niteliksel derinlik ile niceliksel genişliğin birleşmesi, daha dengeli ve kapsamlı bulgulara ulaşılmasını sağlayabilir.

Yapılan yayınlarda örnekleme yöntemi olarak çoğunlukla “amaçlı örneklem” türlerinden “ölçüt örnekleme” ve “maksimum çeşitlendirme” yöntemleri kullanılmıştır. Amaçlı örneklem, belirli bir olgu ya da olayı derinlemesine incelemek amacıyla özel olarak seçilen grupları ifade etmektedir. Bu tür örneklem yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme, katılımcıların belirli özelliklere sahip olmasına odaklanırken, maksimum çeşitlendirme yöntemi ise farklı

gruplardan katılımcılar seçerek, çeşitli bakış açılarını karşılaştırmayı ve daha geniş bir veri seti oluşturmayı ön plana almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bunun yanı sıra, yayınlarda az sayıda olsa da rastgele seçim ve basit seçkisiz örnekleme gibi farklı örnekleme yöntemlerinin de kullanıldığı gözlemlenmektedir. Ancak, örnekleme yöntemlerinin net bir şekilde belirtilmediği yayınların oranı dikkat çekicidir. Genel olarak, derinlemesine incelemeler yapmaya olanak sağlayan amaçlı örneklem gibi yöntemler sıklıkla tercih edilirken, daha geniş örneklem gruplarıyla yapılan araştırmalar ise daha az tercih edilmiştir.

Yapılan yayınlarda çalışma grubu olarak genellikle okul müdürleri ve öğretmenler gibi okullarda yürütülen soruşturmaların temel aktörlerine odaklanılmıştır. Müfettişlerin yer aldığı araştırmalar ise daha sınırlıdır. Bu grupların her biri soruşturmanın bir parçası olduğu göz önüne alındığında araştırmacıların bu kişilerin görüşlerine başvurması beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, doküman ve mevzuat analizi gibi araştırma yöntemlerinin önemli bir yer tuttuğu ve bu tür yayınlarda geniş veri setlerinin kullanıldığı görülmektedir. Doküman analizi yöntemi ile mevcut verilerin analizinin yapılması önemlidir. Bu yöntem ile yıllara göre soruşturma sayısının, nedenlerinin ve verilen cezaların belirlenmesi okulların disiplin durumu, okulun iç huzuru, meslekte çalışanların içinde bulunduğu genel durum hakkında bilgi sunacaktır. Örneğin Görgülü (2007) tarafından yapılan bir araştırmada 2003 yılı itibarıyla disiplin soruşturması sayısının düzenli olarak arttığı, bu süreçte öğretmenlerin en çok ekonomik sebeplerle (borcun ödenmemesi vb.) aldığı cezaların ikiye katlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda nicel araştırmaların büyük örneklem gruplarıyla (n=445, n=412, n=374) gerçekleştirilirken, nitel araştırmaların ise daha küçük örneklem gruplarıyla (6-56 kişi) gerçekleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Doküman ve mevzuat analizi gibi veri toplama yöntemlerine dayanan araştırmalarda ise büyük veri setleri (n=1547 dosya, n=974 dosya) kullanıldığı görülmektedir. Doküman analizi vb. araştırmaların daha kapsamlı veri setlerine dayandığını ve daha derinlemesine analizler sunduğunu göstermektedir. Araştırmalarda kullanılan örneklem büyüklüğünün araştırma yöntemlerine uygun olduğu ifade edilebilir.

Araştırma sonuçları, kullanılan veri toplama yöntemlerinin büyük bir kısmının nitel yöntemler doğrultusunda görüşme ile veri toplamaya odaklandığını göstermektedir. Özellikle “yarı yapılandırılmış görüşme formu” ve “görüşme formu” gibi araçlar, en sık tercih edilen veri toplama araçları arasında yer almaktadır. Bu durum, araştırmaların genellikle derinlemesine ve kapsamlı veri elde etmek amacıyla, bireysel katılımcılarla yapılan görüşmelere dayandığını göstermektedir. Verilerin analizinde çoğunlukla nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizinin kullanıldığı, nicel veri analizi yöntemlerinin ise sınırlı kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim kurumlarında disiplin soruşturmaları ve muhakiklik görevine ilişkin yapılan yayınların değerlendirilmesi sonucunda araştırmacı ve uygulayıcılara aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Araştırmaların büyük bir kısmı makale formatında gerçekleştirilmiştir. Konuyla ilgili olarak, özellikle doktora tezleri başta olmak üzere daha fazla sayıda lisansüstü tez çalışması yapılabilir.
- Çalışmaların genellikle nitel araştırma yöntemleri kapsamında gerçekleştirildiği görülmektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda daha fazla sayıda nicel ve karma araştırma yöntemleri kullanılabilir. Böylelikle derinlemesine analizler yapılabilir ve genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- Disiplin soruşturmalarının, soruşturma geçiren çalışanlar üzerinde oluşturduğu psikolojik etkilerin belirlenmesine yönelik araştırmalar yapılabilir. Bu tür çalışmalarda, hakkında soruşturma yürütülmüş kişiler örneklem olarak seçilebilir.
- Disiplin soruşturmalarının çalışan psikolojisi ve davranışları üzerindeki yansımaları; örgütsel bağlılık, örgütsel vatandaşlık ve psikolojik sahiplenme vb. örgütsel davranış konuları çerçevesinde incelenebilir.
- Doküman analizi gibi yöntemlerin kullanıldığı araştırma sayısı artırılabilir. Böylelikle soruşturma süreci ve muhakkiklik görevine ilişkin farklı boyutlar daha kapsamlı bir şekilde incelenebilir ve mevcut duruma göre gerekli düzenlemeler yapılabilir veya öneriler getirilebilir.

Etik Onay: Çalışma sistematik derleme çalışması olduğu için etik kurul onayı gerektirmektedir.

Kaynakça

- Andrews, R. (2005). The place of systematic reviews in education research. *British Journal of Educational Studies*, 53(4), 399–416.
- Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2024). *Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2024-2028 Stratejik Planı*. https://ankaraerge.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_06/10122801_sp2024.pdf
- Arğın, E. (2021). *Algı, sosyal algı ve algı yönetiminin sosyal medyada kullanımı*. Iksad Publishing House.
- Ayvaz, M. (2017). Okul müdürlerinin muhakkiklik görevine ilişkin görüşleri (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Başar, H. (2000). *Eğitim denetçisi*. PegemA Yayıncılık.
- Beyhan, A. (2008). *İlköğretim müfettişlerinin disiplin soruşturması sürecinde karşılaştıkları sorunlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Clarke, J. (2011). What is a systematic review? *Evidence-Based Nursing*, 14(3), 64–65. <https://doi.org/10.1136/ebn.2011.0049>
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (5th Ed.). Routledge Falmer.
- Çalık, M., & Sözbilir, M. (2014). Parameters of content analysis. *Education and Science*, 39(174), 33-38.
- Çöllü, E. F., & Öztürk, Y. E. (2014). Öğütlerde inançlar-tutumlar, tutumların ölçüm yöntemleri ve uygulama örnekleri: Bu yöntemlerin değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2), 373–404.
- Dal, S. (2019). *Okul müdürlerinin muhakkiklik görevine ilişkin görüşleri (Bağcılar, Bakırköy, Başakşehir, Esenler ve Zeytinburnu örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Üniversitesi.
- DMK – 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (1965). Kanun No: 657, 23/07/1965 tarih ve 12056 sayılı Resmi Gazete.
- Düztepe, H. (2019). *Öğretmen, yönetici ve müfettişlerin okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerine ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi.
- Görgülü, S. (2000). *Bolu ili ilköğretim müfettişlerinin yürütmekte oldukları adli ve idari soruşturma görevlerini yapma yeterliklerine şahsen ne derece sahip olduklarına ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Görgülü, S. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda çalışan öğretmenler hakkında açılan soruşturmalar ve sonuçları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, algı, iletişim* (5. baskı). Beykent Üniversitesi Yayınları.
- Kaplan, Ç. (2012). Kamu personelinin disiplin yönetimi ve uygulamalarına bakışı. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 139-156.
- Kanlıdere, M. (1998). *Denetimde disiplin ve soruşturmaların önemi ve Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri uygulaması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Kaya, N., & Doğan, C. (2002). *Soruşturma rehberi*. Seçkin Dağıtım.
- MEB (2011). *Millî Eğitim Bakanlığının teşkilat ve görevleri hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK No: 652, Sayı: 28054)*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914-1.htm>
- MEB (2017). *Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği*. Resmî Gazete, Sayı: 30160. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/08/20170820-4.htm>
- MEB (2022a). *Millî eğitim bakanlığı teori ve uygulamada disiplin rejimi*. Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı
- MEB (2022b). *Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Yönetmeliği*. Resmî Gazete, Sayı: 31765. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/03/20220301-3.htm>
- Pınar, İ. (2003). *Memur suçlarında adli ve idari soruşturma usulleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Robson, C (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Gerçek dünya araştırma* (3. baskı, Ş. Çinkır & N. Demirkasımoğlu, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Siddaway, A. P., Wood, A. M., & Hedges, L. V. (2019). How to do a systematic review: A best practice guide for conducting and reporting narrative reviews, meta-analyses, and meta-syntheses. *Annual Review of Psychology*, 70(1), 747–770. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010418-102803>

- Sönmez, N. (2022). *Disiplin hukuku*. Seçkin Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2002). *Eğitim sisteminde teftiş: Kavramlar, ilkeler, yöntemler*. PegemA Yayıncılık.
- Ünal, A. (2006). *Eğitim kurumlarında adli ve idari soruşturma*. Yargı Yayınevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, M. Z., Çiftçi, M., Türkmen, S., & Çalışkan, Ö. (2003). *İnceleme ve soruşturma*. Alp Yayınevi.
- Yılmaz, K. (2021). Sosyal bilimlerde ve eğitim bilimlerinde sistematik derleme, meta değerlendirme ve bibliyometrik analizler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 1457-1490.

İncelemesi Yapılan Tezler

- Ayvaz, M. (2017). *Okul müdürlerinin muhakkiklik görevine ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Beyhan, A. (2008). *İlköğretim müfettişlerinin disiplin soruşturması sürecinde karşılaştıkları sorunlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Bulut, A. (2023). *Milli Eğitim Bakanlığı inceleme-soruşturma rehberinin yasal belgeler ve denetçilik görevi teminde incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi.
- Çelik, İ. (2010). *Eğitim müfettişlerinin inceleme ve soruşturma sürecinde yaptıkları hatalar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Dal, S. (2019). *Okul müdürlerinin muhakkiklik görevine ilişkin görüşleri (Bağcılar, Bakırköy, Başakşehir, Esenler ve Zeytinburnu örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Durmaz, M. (2010). *Eğitim soruşturmaları hakkında öğretmen algıları: İstanbul ili Pendik ilçesi örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.
- Düztepe, H. (2019). *Öğretmen, yönetici ve müfettişlerin okul müdürlerinin muhakkiklik görevlerine ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi.
- Ersöz, A. (2009). *Resmî ilköğretim okullarında personel disiplini* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Beykent Üniversitesi.
- Şanoğlu, Ş. (2019). *Okul yöneticilerinin soruşturma görevini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi.
- Yıldırım, G. (2021). *Okul müdürlerinin öğretmenlere verdiği disiplin cezalarına ilişkin okul müdürlerinin görüşlerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi.

İncelemesi Yapılan Makaleler

- Akbaba, A., Değer, E., & Akgün, M. (2021). Okul müdürlerine soruşturma yaptırılmasının okul müdürleri ve öğretmenler arasındaki grup dinamiğine ve motivasyona etkileri. *Route Education and Social Science Journal*, 68, 221–230. <https://doi.org/10.17121/ressjournal.3102>
- Bozak, A., & Karabulut, B. (2021). The administrative investigation in local educational organizations: An evaluation through the lens of school managers. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(15), 771–830. <https://doi.org/10.35826/ijetsar.359>
- Cankaya, F., & Ünal, S. (2024). Okul müdürlerinin soruşturma görevini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 61–78.
- Çelebi, N., Övür, M., & Eravcı, F. (2017). Soruşturma grubunda görev yapan il eğitim denetmenlerinin süreç içinde karşılaştıkları sorunlar. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 1–20. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.298897>
- Düzgün, H. (2022). Okul müdürlerinin muhakkik olarak görevlendirilmeleri ile ilgili ortaya çıkan sorunlar. *Okul Yönetimi*, 2(2), 107–127.
- Ekinci, H., & Sabancı, A. (2020). Okul müdürlerinin soruşturma görevlerini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlar. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 138–154. <https://doi.org/10.7822/omuefd.572807>
- Elmacı, D., & Kırıl, B. (2022). Necessity, dissuasive, and effects of teachers' discipline punishments from principals' perspectives. *Psycho-Educational Research Reviews*, 11(2), 38–53. https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V11.N2.03

- Ergün, H. (2022). Eğitim müfettişlerinin sorunları. *Asya Studies–Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(21), 97–108.
- Erkek, N., Özdaş, F., & Dağ, M. (2023). Muhakkiklik tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 8(2), 222–239. <https://doi.org/10.54979/turkegitimdergisi.1297290>
- Han, A., & Demirtaş, H. (2023). The effects of the appointment of school principals as inspectors on the school's administrative affairs and investigation and investigation procedures. *E-International Journal of Educational Research*, 14(3), 1–19. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1215004>
- Hurma Serin, A., & Özen, H. (2024). Eğitim müfettişlerinin soruşturma sürecinde karşılaştığı zorluklar. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 77–99.
- Kazak, E., & Öztürk, N. (2023). İllerde görevli eğitim müfettişlerinin inceleme-soruşturma görevleri sırasında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 65, 196–227. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.1070263>
- Kılıç, A., Aslanargun, E., & Arseven, Z. (2013). Eğitim denetmenlerinin rehberlik, denetim, inceleme ve soruşturma görevlerine yönelik bir olgubilim araştırması. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(197), 5–24.
- Metin, C. (2024). Okul yöneticilerinin muhakkiklik göreviyle ilgili fikirleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(152), 337–347. <https://doi.org/10.29228/ASOS.75615>
- Özmen, F., & Şahin, Ş. (2010). İlköğretim müfettişlerinin soruşturma görevi yerine getirirken karşılaştıkları sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (15), 92–109.
- Taş, H., & Kıröğlu, K. (2019). İlköğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin işledikleri disiplin suçları ile aldıkları disiplin cezalarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 18(1), 78–96. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.527162>
- Taş, H., & Şeker, S. (2020). Okul yöneticilerine verilen inceleme/soruşturma görevlerine ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 28(6), 2450–2464. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.710498>
- Yalçın, H., & Türkmen, İ. (2022). Okul müdürlerinin muhakkiklik görevi hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Liderlikte Mükemmellik Arayışı Dergisi (ULMAD)*, 2(1), 41–51.
- Yavuzcan, Ş. N., & Yavuzcan, K. (2024). Disiplin soruşturmalarında muhakkik okul yöneticilerinin mesleki yeterlikleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 4(4), 1042–1066. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11130358>
- Yıldırım, N. (2015). İnceleme soruşturma açısından okul müdürlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 418–433.

Publications on Disciplinary Investigations and Investigation Duty in Educational Institutions: A Systematic Review

Extended Abstract

Introduction

As with all public institutions, employees in educational institutions have specific powers and responsibilities depending on their roles and positions. To ensure the effective execution of these powers and responsibilities, each institution has its own disciplinary process. Certain actions, whether intentional or unintentional, carried out by personnel while performing their duties may necessitate a disciplinary investigation. These processes are typically carried out by inspectors or investigators appointed by the institution. The disciplinary investigation process consists of several stages, including document review, evidence collection, statement taking, evaluation, and reporting.

Purpose

The primary objective of this study is to systematically examine academic publications on disciplinary investigations conducted in educational institutions and the investigative duties assigned to reveal the current state of the literature. To achieve this general goal, the following sub-objectives have been addressed:

1. How are studies on disciplinary investigations and investigative duties in educational institutions distributed by publication type?
2. How are the studies distributed by year?
3. How is the distribution of publications by publication source?
4. How are the studies distributed based on their purposes?
5. How are the studies distributed by research methods and designs?
6. How are the study groups and sample sizes distributed?
7. How are the sampling methods distributed?
8. How are the data collection methods and tools distributed?
9. How are the data analysis methods and techniques distributed?

Method

A systematic review method was used in this study. A search was conducted in the YÖK National Thesis Center, Google Scholar, and ULAKBİM databases. A total of 30 publications, including 10 postgraduate theses and 20 articles, were selected based on specific criteria after searching with keywords such as “disciplinary investigation,” “investigation task,” and “researcher.”

The following criteria were used to select studies for review:

- Conducted in institutions affiliated with the Ministry of National Education,
- Contained methodological information,
- Published in the YÖK National Thesis Center or peer-reviewed journals,
- Conducted in 1988 or later.

Data were collected through an analysis form developed by the researcher and evaluated using descriptive and content analysis techniques.

Findings

The majority of the publications were academic articles, with a notable increase in the number of publications in 2019, 2021, 2023, and 2024. The reviewed studies primarily focused on examining the knowledge, attitudes, and perceptions of individuals involved in disciplinary processes, as well as identifying problems faced during these processes and suggesting potential solutions.

Methodologically, the majority of studies employed qualitative research methods, with case studies being the most commonly used design. Purposive sampling was widely used, with school principals being the most frequently chosen sample group. Interviews were the most common data collection method, followed by document analysis and surveys. Qualitative data were generally analyzed using content analysis, while quantitative studies often employed descriptive statistical analysis techniques.

Discussion and Conclusion

The confidential nature of disciplinary investigations and the limited number of participants involved in these processes have led to the predominance of qualitative methods in the studies. While these methods allow for a deeper understanding of perceptions and experiences related to the disciplinary process, they make it difficult to draw generalizable conclusions. Furthermore, the lack of doctoral-level studies indicates the need for more comprehensive

research in the field, highlighting the necessity for further in-depth and multi-dimensional studies.

Conclusion and Recommendations

Disciplinary investigations in educational institutions and the duties related to them play a significant role in ensuring effective and responsible functioning. The current literature on the subject is mostly composed of academic articles, with an increase in recent years. Although qualitative research dominates the field, there is a need for more comprehensive, quantitative, and mixed-method studies. Additionally, exploring the psychological impact of disciplinary investigations on employees and their effects on organizational behavior would contribute to the development of more effective disciplinary processes. Increasing the number of studies using document analysis would help uncover additional dimensions of the process, enriching the overall understanding of this important aspect of educational administration.

- More master's and doctoral theses should focus on disciplinary investigations to expand the knowledge base and enable advanced research.
- The use of quantitative and mixed methods should be increased to allow for deeper analyses and generalizable results.
- Research should explore the psychological impact of disciplinary investigations on employees to better understand the effects on individuals involved.
- The impact of disciplinary investigations on organizational behaviors like commitment, citizenship, and psychological ownership should be examined.
- The number of studies utilizing document analysis should be increased to reveal more dimensions of the process and provide new insights.